

**Andrzej Uzarczyk
Wojciech Zabiegała**

Charakterystyka czynników szkodliwych
i niebezpiecznych w środowisku pracy

OŚWIETLENIE

oddk
Gdańsk

SPIS TREŚCI

1. Czynniki szkodliwe w środowisku pracy	7
1.1. Podział czynników szkodliwych i uciążliwych	7
1.2. Ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy z czynnikami szkodliwymi	9
1.3. Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy	15
1.4. Pierwsze badania i pomiary czynników szkodliwych	18
1.5. Odpowiedzialność za wykroczenia	19
2. Oświetlenie pomieszczeń i stanowisk pracy	20
2.1. Proces widzenia	20
2.2. Rola światła w procesie pracy	25
3. Podstawowe definicje związane z techniką oświetlania	25
4. Wybrane Polskie Normy, wymogi i przepisy prawne dotyczące oświetlenia wewnątrz	29
4.1. Omówienie przepisów prawnych dotyczących oświetlenia wewnątrz	30
4.2. Wymagania norm oświetleniowych	33
5. Metodyka oraz częstotliwość wykonywania pomiarów	35
5.1. Pomiar natężenia oświetlenia	37
5.2. Określenie równomierności oświetlenia	39
5.3. Aparatura pomiarowa stosowana do pomiarów natężenia oświetlenia	39
5.4. Sprawdzenie stałego uzupełniającego oświetlenia elektrycznego	40
5.5. Określenie rozkładu luminancji	41
5.6. Sprawdzenie tętnienia światła	42
5.7. Sprawdzenie ograniczenia odbić	44
5.8. Ograniczenie olśnienia przykrego	45
5.9. Praktyczne sprawdzenie oświetlenia awaryjnego	49
6. Przykłady pomiarów i obliczeń oraz interpretacja otrzymanych wyników w oparciu o PN-84/E-02033	50
6.1. Oświetlenie światłem elektrycznym	50
6.2. Pomiary na umownej płaszczyźnie pracy	54
6.3. Pomiary natężenia oświetlenia w pomieszczeniu biurowym szpitala	58
6.4. Pomiary natężenia oświetlenia w sali operacyjnej w szpitalu	60
7. Modelowe sporządzenie raportu z badań	62
8. Wyciągi z norm	63
8.1. Wyciąg z normy PN-84/E-02033 - Oświetlenie wewnątrz światłem elektrycznym	63
8.2. Wyciąg z normy PN-84/E-02033 - Wybrane przykłady wymagań szczegółowych	65

9. Oświetlenie wewnątrz światłem dziennym	91
9.1. Sposoby realizacji oświetlenia wewnątrz światłem dziennym	91
9.2. Najmniejszy i średni współczynnik oświetlenia dziennego	92
9.3. Równomierność oświetlenia dziennego w strefach roboczych pomieszczeń o oświetleniu górnym lub mieszanym	93
10. Oświetlenie wewnątrz światłem dziennym, pomiary i obliczenia	93
10.1. Oświetlenie wewnątrz światłem dziennym	93
10.2. Sprawdzenie stałego uzupełniającego oświetlenia elektrycznego zgodnie z PN-84/E-02033	96
10.3. Wyciąg z normy PN-71/B-02380 - Oświetlenie wewnątrz światłem dziennym	99
10.4. Wyciąg z normy PN-71/B-02380 - Wybrane przykłady wymagań szczegółowych	99
11. Rodzaje źródeł światła	103
11.1. Charakterystyka źródeł światła	103
11.2. Wyładowcze lampy oświetleniowe	105
12. Wytyczne dla pracodawcy przy doborze źródeł światła	112
13. Tok projektowania oświetlenia ogólnego	117
Załączniki	123
A) Wzory dokumentów	123
A.1. Karta zgłoszenia pracodawcy	123
A.2. Decyzja Państwowego Terenowego Inspektora Sanitarnego	127
A.3. Rejestr wyników badań i karty pomiarów	128
A.4. Informacja o czynnikach rakotwórczych	130
A.5. Zaświadczenie lekarskie	139
B) Znaki bezpieczeństwa	141
C) Wykaz chorób zawodowych	143
Normy i rozporządzenia	145
Literatura	146